

Plan

Diarienummer
511-1783-2018

Rogen

SE0720033

Bevarandeplan för Natura 2000-område

Länsstyrelsen
Jämtlands län

Foto: Länsstyrelsen Jämtlands län.

Fakta om området

Fastställd av Länsstyrelsen: 2018

Namn och områdeskod: Rogen, SE0720033

Län: Jämtlands län

Kommun: Härjedalen

Skyddsstatus: SAC & SPA (Special Area of Conservation & Special Protection Area /
Skydd enligt habitat- respektive fågeldirektivet)

Övrigt skydd: Naturreservat

Ägandeförhållanden: Staten via Fastighetsverket och enskilda markägare

Areal: 49 025,5 hektar

Utgiven av

Länsstyrelsen Jämtlands län

November 2018

Tryck

Länsstyrelsens tryckeri, Östersund 2018

Löpnummer

2018:206

Diarienummer

511-1783-2018

Publikationen kan laddas ner från Länsstyrelsens hemsida
www.lansstyrelsen.se/jamtland

Innehållsförteckning

Natura 2000	4
Bevarandeplan	4
Tillståndsplikt och samråd	4
Karta och kartverktyg	5
Förklaring av begrepp.....	6
Ingående naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet	8
Områdesbeskrivning	10
Bevarandesyfte och bevarandemål.....	12
Beskrivning av naturtyper och arter	15
Naturtyperna	15
Däggdjursarterna	17
Fågelarterna.....	18
Hotbild	23
Bevarandeåtgärder.....	27
Bevarandestatus idag.....	30
Bevarandestatus nationellt för ingående naturtyper	30
Bevarandestatus nationellt för ingående däggdjursarter.....	31
Bevarandestatus nationellt för ingående fågelarter	33
Uppföljning	37
Litteratur.....	38

Natura 2000

Natura 2000 är ett ekologiskt nätverk av värdefulla naturområden inom EU. Utpekande av Natura 2000-områden bygger på krav som finns i EU:s fågeldirektiv och art- och habitatdirektiv. Syftet är att reducera risken för utrotning av vilda djur och växter och att hindra att deras livsmiljöer förstörs. Alla medlemsländer ska peka ut områden dels för fåglar som anges i EU:s fågeldirektiv, dels för naturtyper och arter som anges i art- och habitatdirektivet. Genom utpekandet åtar sig länderna att de utpekade värdena i områdena ska bevaras långsiktigt. Natura 2000-nätverket är en av hörnstenarna i EU:s arbete för att bevara biologisk mångfald. I art- och habitatdirektivet listas 170 naturtyper och sammanlagt cirka 900 växt- och djurarter som särskilt värdefulla. 90 av naturtyperna och drygt 100 av djur- och växtarterna i habitatdirektivets bilaga 1 och 2 finns i Sverige. Därtill häckar regelbundet cirka 60 av fågeldirektivets fågelarter i vårt land.

Bevarandeplan

För varje Natura 2000-område ska Länsstyrelsen ta fram en beskrivning. Detta ska göras i särskilda bevarandeplaner eller i en skötselplan om området även är skyddat som naturreservat. I planen ska det finnas en beskrivning av området innehållandes bevarandesyfte, bevarandemål och en förteckning av de naturtyper och arter som ska bevaras och bidra till gynnsam bevarandestatus. Hot mot Natura 2000-områdets arter och naturtyper, och behov av bevarandeåtgärder, till exempel skydd eller skötsel, ska också beskrivas. Informationen ska underlätta förvaltningen av området och tillståndsprövningar enligt miljöbalken. Bevarandeplanen ska fastställas av Länsstyrelsen, som även är ytterst ansvarig för att målsättningen med området uppfylls. Bevarandeplanen ska revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningar för området ändras. Den ska tas fram och hållas aktuell i dialog med berörda intressenter, och det är värdefullt om den som har ny information om områdets förutsättningar kontaktar Länsstyrelsen. Bevarandeplanen är inte ett juridiskt bindande dokument. För formell reglering av skydd eller skötsel kan andra beslut behövas, till exempel skyddsbeslut för naturreservat. Föreskrifter enligt eventuella skyddsbeslut gäller parallellt med den tillståndsplikt som gäller inom Natura 2000.

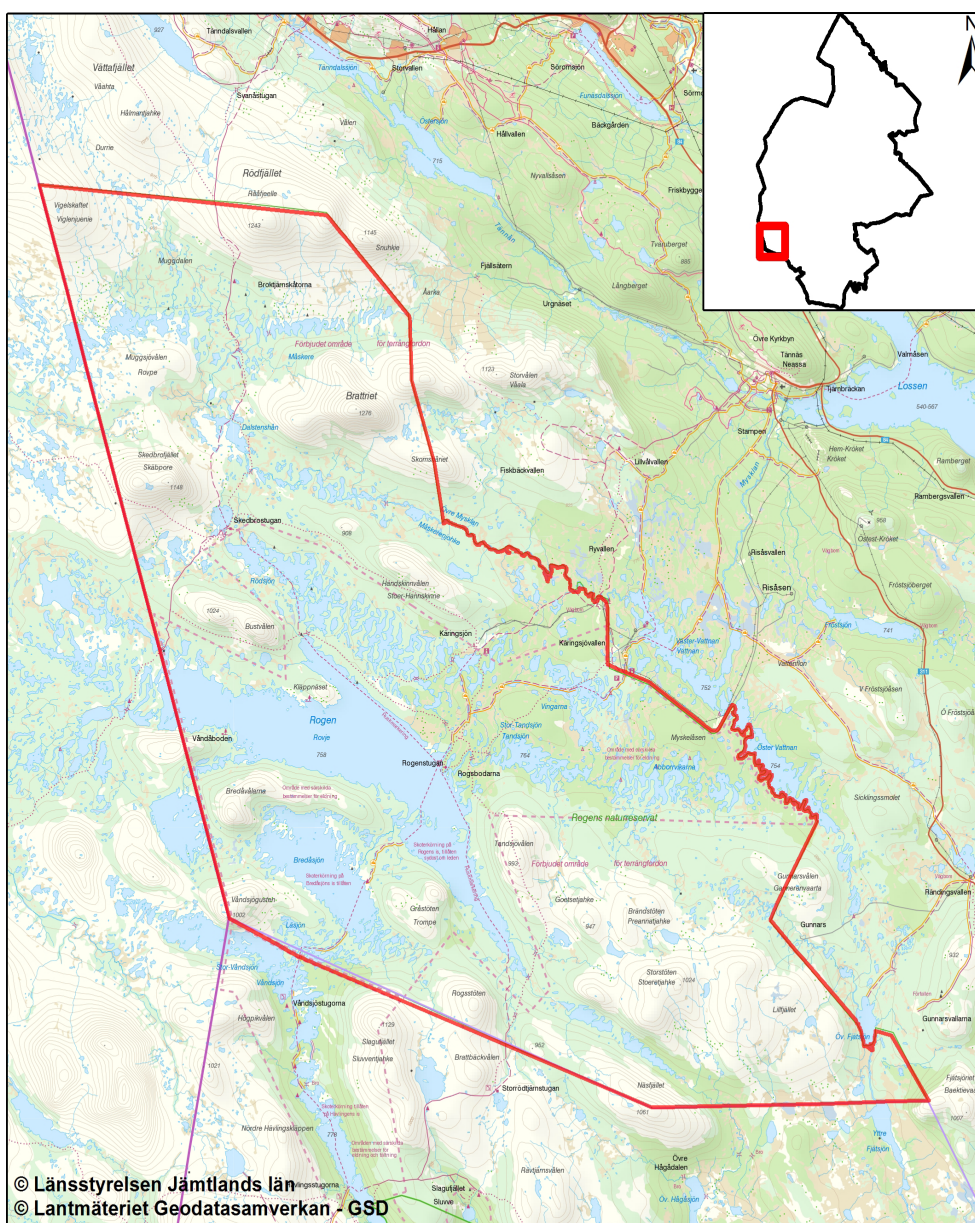
Tillståndsplikt och samråd

För att inte skada naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området, om de kan påverka miljön i området. Detta regleras i miljöbalken (7 kap.27–29§§). Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturvärden behöver man samråda med Länsstyrelsen före genomförandet. Vid skogsbruksåtgärder hålls samråd med Skogsstyrelsen. Mer information finns hos Länsstyrelsen, läs på webben eller kontakta en handläggare.

Karta och kartverktyg

Aktuell information om naturtypers utbredning och arter i ett enskilt Natura 2000-område går att hitta med hjälp av kartverktyget Skyddad natur. Det kan nås på Naturvårdsverkets hemsida genom att söka på "kartverktyget skyddad natur". I kartverktyget söker du upp aktuellt område och klickar på namnet för mer information. Karta över naturtyper hittas efter sökning av område, gå till fliken Kartskikt, avmarkera allt och under Naturtypskarteringar, lägg till Natura naturtypskartan (NNK) och välj Naturtyper (ytor, linjer, punkter). Det finns även möjlighet att ladda ner naturtypskartan som shp-fil. För mer information, se Länsstyrelsens hemsida.

Här nedan finns en översigtskarta över områdets belägenhet.

Teckenförklaring

 Rogen

Förklaring av begrepp

Bevarandesyfte

Det övergripande syftet med Natura 2000-området är alltid att upprätthålla de förtecknade naturtyperna och arterna i "gynnsam bevarandestatus".

Bevarandemål

Bevarandemålen beskriver vad bevarandesyftet innebär i praktiken för förtecknade naturtyper och arter. Målet skall alltså, helst med hjälp av mätbara parametrar, beskriva vad gynnsam bevarandestatus för aktuell art eller naturtyp innebär. Föreligger redan gynnsam bevarandestatus sätts bevarandemålen ofta så att nuvarande förhållanden ska bibehållas.

Bevarandestatus

Bevarandestatus för en naturtyp bestäms av de faktorer som påverkar naturtypen och dess typiska arter. Med påverkan avses något som på lång sikt kan förändra naturtypens naturliga utbredning, struktur, funktion, eller förändra de typiska arternas möjlighet till överlevnad. En naturtyps bevarandestatus anses gynnsam när:

- » dess naturliga eller hävdbevingade utbredningsområde och de ytor den täcker inom detta område är stabila eller ökande, och
- » den särskilda struktur och de särskilda funktioner som är nödvändiga kommer att finnas under en överskådlig framtid, och
- » bevarandestatusen hos dess typiska arter är gynnsam.

Bevarandestatus för en art bestäms av de faktorer som påverkar arten och som på lång sikt kan förändra den naturliga utbredningen eller storleken hos dess populationer. En arts bevarandestatus anses som gynnsam när:

- » uppgifter om den berörda artens populationsutveckling visar att arten på lång sikt kommer att förbli livskraftigt och
- » artens naturliga eller hävdbevingade utbredningsområde inte minskar inom en överskådlig framtid, och
- » det kommer att fortsätta finnas en tillräckligt stor livsmiljö för att artens populationer skall bibehållas på lång sikt.

Habitat

Med habitat menas en miljö som är lämplig för en viss art att leva i. I denna bevarandeplan används begreppet naturtyp ofta som synonym till habitat.

Koder

Varje naturtyp och art som omfattas av art- och habitatdirektivet eller fågeldirektivet har en speciell kod. Förteckningen över koder för arter och naturtyper som återfinns i Sverige hittas på Naturvårdsverkets hemsida: <http://www.naturvardsverket.se>

Dessutom har alla Natura 2000-områden en unik kod.

Prioriterad art eller naturtyp

Utpekade som prioriterade i art- och habitatdirektivet eftersom Sverige som medlem i EU har ett särskilt ansvar för dessa. Prioriterade arter och naturtyper är ofta de mest hotade och/eller så finns deras huvudsakliga utbredningsområde inom EU.

Rödlistad art

Rödlistan är en nationell sammanställning av arters status (utdöenderisk) inom landets gränser. Arternas status bedöms med hjälp av ett antal kriterier som omfattar skattningar av populationsstorlek, förekomst, utbredning och trender. Utifrån en sammantagen bedömning placeras arterna i olika rödlistekategorier. Läs mer på Artdatabankens hemsida: <http://www.artdatabanken.se>

Typisk art

Indikatorarter vars förekomst indikerar gynnsam bevarandestatus hos naturtypen genom att de reagerar relativt tidigt på förändringar.

Ingående naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet

Området är utpekad att ingå i nätverket Natura 2000 enligt art och habitatdirektivet. I tabellerna nedan redovisas samtliga i området påträffade arter och naturtyper som legat till grund för detta. Resterande areal upp till områdets totala areal uppfyller idag inte kriterierna för någon av de naturtyper som ingår i art- och habitatdirektivet.

Tabell 1. Ingående naturtyper enligt art- och habitatdirektivet.

Kod	Naturtyp	Uppskattad areal	Bevarandestatus
3130	Ävjestrandsjöar	3 400,0 hektar	Gynnsam
4060	Alpina hedar	9 800,0 hektar	Gynnsam
6150	Alpina silikatgräsmarker	9 800,0 hektar	Gynnsam
9010*	Taiga	4 900,0 hektar	Gynnsam
9040	Fjällbjörskog	2 450,0 hektar	Gynnsam
9060	Åsbarrskog	490,0 hektar	Gynnsam
91D0*	Skogbevuxen myr	1 000,0 hektar	Gynnsam

*= Prioriterad naturtyp enligt art- och habitatdirektivet.

Tabell 2. Ingående arter enligt art- och habitatdirektivet.

Art	Svenskt namn	Bevarandestatus
Lutra lutra	Utter	Okänd
Lynx lynx	Lodjur	Okänd
Gulo gulo	Järv	Okänd

Tabell 3. Fågelarter ingående i fågeldirektivet som observerats eller där spår av arten observerats i området.

Kod	Art	Svenskt namn
A001	<i>Gavia stellata</i>	Smålom
A002	<i>Gavia Arctica</i>	Storlom
A038	<i>Cygnus cygnus</i>	Sångsvan
A082	<i>Circus cyaneus</i>	Blå kärrhök
A091	<i>Aquila chrysaetos</i>	Kungsörn
A094	<i>Pandion haliaetus</i>	Fiskgjuse
A098	<i>Falco columbarius</i>	Stenfalk
A104	<i>Tetrastes bonasia</i>	Järpe
A108	<i>Tetrao urogallus</i>	Tjäder
A127	<i>Grus grus</i>	Trana
A140	<i>Pluvialis apricaria</i>	Ljungpipare
A151	<i>Philomachus pugnax</i>	Brushane
A166	<i>Tringa glareola</i>	Grönbena
A170	<i>Phalaropus lobatus</i>	Smalnäbbad simsnäppa
A194	<i>Sterna paradisea</i>	Silvertärna
A215	<i>Bubo bubo</i>	Berguv
A220	<i>Strix uralensis</i>	Slaguggla
A222	<i>Asio flammeus</i>	Jorduggla
A223	<i>Aegolius funereus</i>	Pärluggla
A234	<i>Picus canus</i>	Gråspett
A236	<i>Dryocopus martius</i>	Spillkråka
A241	<i>Picoides tridactylus</i>	Tretåig hackspett
A272	<i>Luscinia svecica</i>	Blåhake
A409	<i>Lyrurus tetrix</i>	Orre
A456	<i>Surnia ulula</i>	Hökuggla

Områdesbeskrivning

Området ligger i västra Härjedalen gränsande mot Norge i väster och utgörs av ett till stora delar ganska flackt och sjörikt landskap (750 till 800 meter över havet), med sällsynt blockrika, oregelbundet orienterade, låga sänkor och åsformationer, mellan ganska mjukt formade låglandsfjäll som inte når högre än mellan 900 till 1000 meter över havet. Undantag utgör Rödfjället och områdets högsta fjäll Brattriet (1276 meter över havet) i gränsområdet norrut. Området utgör vattendelare mellan Ljusnans, Dalälvens och Klarälvens vattensystem.

Det är ett stort särpräglad område, mest känt för sina geologiskt intressanta bildningar. De långa vindlande ryggarna är cirka 300 meter breda, flera kilometer långa, 30 till 40 meter höga och bildar ett säreget mönster i landskapet. Den oregelbundet småkuperade terrängen mellan lågfjällen har till stora delar bildats av större och mindre isblock, lossbrutna från inlandsisen vid avsmältningsskedet, som överhopats av blockrik morän, och därmed långsamt avsmält, så kallad dödismorän eller Rogenmorän. Rogenmoränen dominerar helt i Rogens lägre partier och är särskilt framträdande norr om sjön Rogen samt i dalgången mellan Rödfjället och Brattriet.

Berggrunden består mestadels av en grå till lilafärgad fältspatförande sandsten, vilken är svårvittrad och gör området näringsfattigt. Därför finns här bara växter som klarar av lågt näringsinnehåll i jorden. På några ställen, till exempel vid Käringsjövallen, finns det kalkförande sandsten vilket ger upphov till rikare vegetation lokalt. Kring Övre Mysklan finns en vacker bergart med stora rosa fältspatögon i en gröngrå mellanmassa. Den kallas Tännäsögonnejs och är Härjedalens landskapssten.

Det mycket magra och överallt blockrika underlaget ger upphov till en extremt och till stora delar ensartad vegetation. Ett ovanligt glest trädskikt av låg och ofta marväxt tall, på humusfattigt underlag, där blåbär, lingon, kråkris, ljungräs och renlav dominerar botten- och fältskiktet dominerar över stora områden. Större och mindre partier av helt vegetationslösa ytor förekommer. Renbete har påverkat markvegetationen. Björk är mindre allmän och uppträder i buskform. Granen är sällsynt men kan förekomma som dvärgform i fuktigare partier. Skogsgränsen utgörs ofta av tallskog vilket är ovanligt i fjällkedjan i övrigt. Torrakor är vanliga. Området är som helhet myrfattigt och de största myrrealerna återfinns i ytterområdena.

Trots den magra och glest utvecklade skogen, vilken idag till största delen skulle klassas som skogligt impediment, har avverkningar förekommit i stora delar av området. Den sista kända avverkningen är från 1950-talet och utgjordes av torrvedsuttag. I partier sydost om sjön kan man hitta områden med mycket olikåldrig struktur och brandspår. Den för Rogen så karaktäristiska varglaven växer i stora mängder på död och torkad ved.

Den sparsamma växtligheten gör också att djurlivet är förhållandevis artfattigt, men området är viktigt för flera hotade djurarter. Tre av de stora rovdjuren, björn, järv och lo, finns här. Utter förekommer vid ett par vattendrag och med lite tur

kan man få se kungsörn och fjällvråk sväva över landskapet. Dessutom kommer landets enda myskoxstam på besök varje vinter! Habitatarterna slät respektive grov tallkapuschongbagge hittades i området år 1976.

Tännäs och Idre samebyar bedriver renskötsel i området under större delen av året. Inom området finns ett fyrtital renvaktarstugor och ett par arbetshagar/ rengården.

Svenska turistföreningen har två övernattningsstugor inom området, Rogenstugan och Skedbrostugan. För områdets skötsel och tillsyn har Länsstyrelsen några stugor och båthus. Fiskevårdsområdesföreningen har stuga, båthus och förrådshus i området. Dessutom finns ett antal enskilda stugor inom reservatet.

Myskoxar. Foto: Kenneth Johansson

Tabell 4. Exempel på rödlistade arter inom Natura 2000-området Rogen.

Förklaring av förkortningarna för rödlistans olika hotkategorier enligt Artdatabanken: EX=Utdöd, EW=Utdöd i vilt tillstånd, RE=Nationellt utdöd, CR = Akut hotad, EN = Starkt hotad, VU = Sårbar, NT = Nära hotad, LC=Livskraftig och DD = Kunskapsbrist.

Latinskt namn	Svenskt namn	Hotkategori*
<i>Gulo gulo</i>	Järv	VU
<i>Letharia vulpina</i>	Varglav	NT
<i>Lutra lutra</i>	Utter	NT
<i>Lynx lynx</i>	Lo	VU

Bevarandesyfte och bevarandemål

Bevarandesyfte

Bevarandesyftet för området är att samtliga ovan utpekade naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet skall upprätthållas i gynnsam bevarandestatus. Dessutom ska möjligheter ges till vetenskapliga studier och rörligt friluftsliv.

Bevarandemål för de utpekade naturtyperna

För att konkretisera ovanstående syfte fastställs bevarandemål enligt nedan.

Vatten

AREAL

- » Arealen av Ävjestrandsjöar (3130) ska uppgå till minst samma areal som vid utpekandet, det vill säga cirka 3 400 hektar.

STRUKTUR OCH FUNKTION

- » Naturliga förhållanden avseende vattenstånd och vattenståndsfluktuationer.
- » Naturlig artsammansättning utan negativ inverkan av främmande arter eller fiskstammar.
- » Naturligt näringsfattigt eller svagt näringsrikt och relativt klart vatten med låg grad av antropogen belastning avseende bland annat näringsämnen och miljögifter.

TYPISKA ARTER

- » Populationerna av flertalet typiska arter ska vara livskraftiga på lång sikt.

Hed och gräsmark

AREAL

Arealerna ska uppgå till minst samma areal som vid tidpunkten för utpekandet, det vill säga:

- » Alpina hedar (4060) cirka 9800 hektar.
- » Alpina silikatgräsmarker (6150) cirka 9800 hektar.

STRUKTURER OCH FUNKTIONER

- » Markslitage på grund av till exempel terrängkörning och vandringsleder är försumbar.
- » Ingen negativ förändring av täckningsgraden av mark-, fält-, busk- och trädskikt.
- » Den öppna arealen ska motsvara minst dagens nivå.
- » Betespräglad efter ett extensivt renbete.

TYPISKA ARTER

- » För båda naturtyperna gäller att populationerna av flertalet typiska arter ska vara livskraftiga på lång sikt.

Skog**AREAL**

Arealerna ska uppgå till minst samma areal som vid tidpunkten för utpekandet, det vill säga:

- » Taiga (9010) 4 900 hektar.
- » Fjällbjörkskog (9040) cirka 2 450 hektar.
- » Åsbarrskog (9060) cirka 490 hektar.
- » Skogbevuxen myr cirka 1000 hektar.

STRUKTURER OCH FUNKTIONER

- » Endast inhemska trädslag får förekomma.
- » Ingen eller försumbar påverkan på hydrologin från till exempel markavvattning.
- » Skogen ska vara flerskiktad och/eller olikåldrig.
- » Markslitage till följd av mänskliga aktiviteter (till exempel terrängkörningsspår) är försumbart.
- » Död ved i olika dimensioner och nedbrytningsstadier skall förekomma med i genomsnitt minst 20 procent (nedre tröskelvärde 15 procent) av virkesvolymen.

SPECIFIKT FÖR TAIGA (9010):

- » I genomsnitt cirka 20 till 35 procent av den döda veden skall vara stående.

SPECIFIKT FÖR FJÄLLBJÖRKSOG (9040):

- » Virkesförrådet fjällbjörk får inte öka eller minska med mer än 20 procent.
- » Gran och/ eller tall utgör mindre än 20 procent av virkesförrådet.

SPECIFIKT FÖR ÅSBARRSKOG (9060):

- » Ingen påtaglig ökning av krontäckningen.

SPECIFIKT FÖR SKOGBEVUXEN MYR (91D0):

- » Krontäckningen ska vara minst 25 procent.

TYPISKA ARTER

- » För samtliga naturtyper gäller att populationerna av flertalet typiska arter ska vara livskraftiga på lång sikt.

Bevarandemål för de utpekade däggdjursarterna

Utter (1355), lodjur (1361) och järv (1912) ska kunna fortleva i livskraftiga bestånd.

Bevarandemål för de utpekade fågelarterna

Samtliga utpekade fågelarter ska kunna fortleva i livskraftiga bestånd.

Beskrivning av naturtyper och arter

Naturtyperna

Ävjestrandsjöar (3130)

Naturtypen innebär näringsfattiga eller svagt näringsrika sjöar upp till fjällen. Stränderna är grunda, ibland betespräglade. Vegetationen består av akvatiska arter som strandpryl och braxengräs samt av annueller (ettåriga växter) på blottlagda strandzoner. Naturtypen har naturligt näringsfattigt eller svagt näringsrikt och relativt klart vatten med låg grad av antropogen (av människan påverkad) belastning avseende bland annat humus, försurande ämnen, partiklar (grumlande ämnen), näringsämnen och miljögifter. Representativa objekt av naturtypen har stora naturliga vattenståndsfluktuationer på flacka bottnar. Det är viktigt att vattenståndsvariationer och hydrologi inte försämras. Vidare ska artsammansättningen vara utan negativ inverkan av främmande arter eller fiskstammar och det är positivt om vandringsvägarna i anslutande vattensystem är utan mänskligt skapade vandringshinder.

Alpina hedar (4060)

Fjällhedar och boreala hedar med dvärgvuxen och krypande busk- och risvegetation. De kan utvecklas på såväl kalkfattiga som på mer basiska marker. En förutsättning för gynnsam bevarandestatus är ett extensivt renbete. Vid intensivare renbete övergår denna typ i gräsmarker.

Alpina silikatgräsmarker (6150)

Silikatgräsmarker (en silikatbergart såsom exempelvis granit är sur) finns i fjällen samt i höglänta områden i den boreala regionen. Vegetationen är artfattig med arter såsom klynnetåg, styvstarr, mossor och lavar. Naturtypen bildas i regel på torra, vindexponerade ytor i områden med kalkfattig berggrund. Jordtacket är i regel tunt och består till största delen av vittringsmaterial. Det krävs vanligen ett extensivt renbete för att upprätthålla gynnsam bevarandestatus för naturtypen.

Fjällbjörkskog (9040)

Skog med dominerande fjällbjörk i den subalpina zonen i fjällområden. Fjällbjörken är här konkurrenskraftig på grund av djupa snöförhållanden och sen snösmältning. Olika vegetationstyper uppträder beroende på jordmån och exponering. De fattigaste typerna är rika på lavar och ris, de rikaste domineras av högorter. Förutsättningar för gynnsam bevarandestatus:

- » Kontinuitet av fjällbjörk.
- » Topografi och klimat med mycket snö och sen snösmältning.
- » Översilade eller genomsilade sluttningar, alternativt kalkrik jordmån eller berggrund, är en förutsättning för de rikare typerna, likt i Lillåsvallen.
- » Naturliga lämmel- och ripcykler är en förutsättning för till exempel fjällräv och fjälluggla.
- » Naturvärdena utvecklas i huvudsak genom naturlig dynamik, vilket omfattar störningar, som till exempel stormfällningar, insektsangrepp (till exempel massangrepp av fjällbjörkmätare), översvämningar och laviner.

Taiga (9010)

Västlig taiga förekommer i hela Sverige förutom den sydligaste delen. Naturtypen är en mångskiftande naturtyp som återfinns på allt från torr till fuktig fastmark och i allt ifrån fattiga till rika näringsförhållanden. Såväl gran som tall som lövträd (dock ej fjällbjörk) kan dominera trädskiktet. Brand har varit en mycket viktig störningsfaktor med återkommande bränder i stora delar av den västliga taigan i Jämtlands län. Många hotade arter är beroende av brand för sin existens. Lika viktiga är emellertid de brandrefugiala områdena. Det är områden som aldrig eller sällan brunnit. Där har arter som har sämre förmåga att klara storskaliga störningar kunnat överleva.

Åsbarrskogar (9060)

Barrskogar på rullstensåsar eller omedelbart i anslutning till dessa. Typen innefattar antingen glesare tallskogar på åsarna eller örtrika granskogar nedanför åsarna påverkade av genomslat åsvatten. Floran och faunan är särpräglad och ibland finns en rik förekomst av torrängsväxter.

Förekomst av vedsubstrat är inte en förutsättning för naturtypen som sådan, men är viktigt för naturvärden knutna till naturskog. För glesa tallskogar gäller att den gynnsamma bevarandestatusen är relaterad till fältskiktets vegetationstyp och i förekommande fall dess torrängsflora och marksvampar, vilka kräver insläpp av ljus- och värme. Till gles tallskog med solbelysta stammar hör också den vedlevande insektsfaunan. Sandblottor och viss markstörning är viktigt för insekter och vissa växter.

Skogbevuxen myr (91D0)

Myrar som är bevuxna med barr-, bland- eller lövskog. Krontäckningen skall vara minst 25 procent. Samtliga tallmossar räknas till denna typ, medan de skogbevuxna kärren (där vatten tillförs även från anslutande fastmark) får ha en krontäckning på högst 70 procent. Vid tätare krontäckning räknas de till sumpskog. Vegetationen domineras av bland annat glasbjörk, tall, gran, ris, starr och vitmossarter. De skogbevuxna myrarna har ofta en lång kontinuitet. Insektsproduktionen i sumpskogar är ofta hög, till exempel är skogshönsens kycklingar under våren beroende av sumpskogen för födosök. De är en viktig del av vattnets storskaliga kretslopp genom att till exempel jämna ut vattenflöden. Genom sin ofta mosaikartade uppbyggnad med stor variation av blöthetsgrad, öppenhet och olika strukturer ger de goda förutsättningar för många olika arter att leva här.

Förutsättningar för gynnsam bevarandestatus i taiga, barrskogar på eller i anslutning till rullstensåsar samt skogbevuxen myr:

- » Skoglig kontinuitet med en varierad åldersstruktur och gamla träd. Skogen kan dock tidigare ha påverkats av exempelvis skogsbruksåtgärder men det är viktigt att den nu är naturskogslik och att arter med naturskogskrav har lyckats återkolonisera området.
- » Skogen ska vara uppvuxen med undantag för om naturliga störningsprocesser (exempelvis brand, insekter, stormar och andra extrema väderlekssituationer) eller skötselåtgärder i syfte att efterlikna dessa har påverkat området.

- » Förekomst av viktiga substrat såsom exempelvis:
- » Död ved i form av högstubbar, grenar, torrträd, hålträd, lågor m.m. av olika trädslag och nedbrytningsgrad.
- » Gamla och grova träd av olika trädslag.
- » Lövträd (speciellt gamla och/eller grova träd).
- » Naturlig dynamik, vilket omfattar naturliga störningar såsom exempelvis stormfällningar och insektsangrepp.
- » Opåverkad hydrologi.

Däggdjursarterna

Utter (1355)

För ett livskraftigt bestånd av utter krävs stora områden med mer eller mindre sammanhängande vattensystem. Honors och hanars hemområde omfattar ett område på cirka 28 kilometer respektive 45 kilometer strandlängd. Mellan könen kan hemområden överlappa varandra. Optimala miljöer för utter är vatten som erbjuder riklig tillgång på lättillgänglig föda året runt och som har tillgång till områden där uttern kan vila ostört, föda upp ungar etc. Uttern är vintertid beroende av strömmande vatten som ger möjlighet till näringsfångst när sjöarna blir islagda. Utterns föda består mestadels av fisk som till exempel lake, simpor och karpfiskar, men även groddjur, kräftor, större insekter, fåglar och mindre däggdjur kan ingå i dieten. Den kan, då den uppsöker nytt revir eller partner, förflytta sig långa sträckor, förmodligen flera tiotals mil, även på land tillsynes utan anknytning till vatten.

Lodjur (1361)

Lodjuret kräver viltrika marker där födan utgörs av allt från gnagare till större djur som rådjur och ren. Lodjuret finns i stor utsträckning i kuperade och ostörda marker, främst i skogsbygder men under senare år har den också expanderat till fjällnära områden. Lodjurets hemområde är flera kvadratmil stort, och enstaka djur kan förflytta sig tiotals mil på jakt efter ett revir eller en partner. Viss skydds jakt är tillåten på lodjur.

Järv (1912)

I vårt land är järven starkt knuten till fjällen och de fjällnära skogsområdena. Det finns få dokumenterade föryngringar i skogslandet nedanför fjällskogarna. Renen är ett viktigt bytesdjur, men den snyltar dessutom på andra rovdjurs bytesrester. Bytesrester göms regelbundet på skyddade ställen och kan nyttjas under hela vintern. Revir uppgår till en eller två kvadratmil för en ynglande hona medan hanarnas revir är mångdubbelt större och överlappar flera honors. Järven kan förflytta sig tiotals mil.

Fågelarterna

Smålom (A001)

Häckningsplatser är ofta myrgölar med gungflyartade stränder. Minimal störning är viktigt. Är störningskänslig under ruvningen (juni till juli i norra Sverige). Är långlivad med låg reproduktion. Föda är fisk upp till 20 centimeter som fångas upp till tio kilometer från häckningslokalen. Övervintrar längs västra Europas kuster samt i södra Östersjön.

Storlom (A002)

Föda är fiskar och i viss mån vatteninsekter. Bygger vanligen bo på mindre holmar och skär, belägna i klarvattenssjöar. Arten är störningskänslig under häckningen (maj-juli/augusti), främst under ruvningsperioden. Storlom är långlivad med låg reproduktion och är därför känslig för jakt. Under häckning rör sig arten inom en radie på en till tio kilometer. Storlommen övervintrar vid östra Medelhavet, Svarta havet, västra Europa och södra Sverige.

Sångsvan (A038)

Häcker i grunda, vegetationsrika vatten. Kräver god tillgång på undervattensväxter under häckningen. Behöver relativt ostörda områden under sin flyttning och övervintring. Under häckningen rör de sig inom ett mycket begränsat område. Blir könsmogen vid fyra års ålder. Övervintrar i södra Sverige, Danmark och Nordsjöländerna.

Blå kärrhök (A082)

Blå kärrhök bygger alltid sitt bo på marken i öppen terräng av olika karaktär bl.a. på myrar och hedar. Födan utgörs av fåglar och smågnagare. Arten jagar under häckningstiden över arealer i storleksordningen 25 till 50 kvadratkilometer. Övervintrar i Västeuropa och Nordafrika.

Fiskgjuse (A094)

Fiskgjusen är beroende av öppet vatten eftersom födan nästan uteslutande består av fisk. Fiskgjusen behöver lämpliga träd, vanligtvis plattkronade kraftiga tallar, för bobygge. Fiskgjusen är störningskänslig vid boplatsen. Fiskgjusen kan jaga upp till någon mil från boplatsen. Flyttar mellan Sverige och Västafrika söder om Sahara.

Stenfalk (A098)

Småfågelspecialist som under gnagarår även livnär sig på lämmel och sork. I fjällen häcker arten huvudsakligen i fjällbjörskogen. Stenfalken bygger inget eget bo utan utnyttjar risbon av framför allt kråka och korp. Under häckningen jagar arten över arealer i storleksordningen 20 kvadratkilometer. Övervintrar i västra Europa.

Trana (A127)

Tranorna måste ha möjlighet att bygga boet oåtkomligt för marklevande rovdjur, dvs. alltid omgärdat av vatten. Under häckningstid lever tranorna av rötter, skott och andra vegetabilier samt insekter, blötdjur, grodor, småfisk m.m. Under häckningen rör sig paret normalt inom cirka en kvadratkilometer. Övervintrar i Sydvästeuropa och i Nordafrika.

Ljungpipare (A140)

Ljungpiparen är en karaktärsart på fjällhedar och lokalt även på större, trädlösa myrar. Arten kräver stora sammanhängande öppna områden. Arten hävdar revir och rör sig då huvudsakligen inom ett område i storleksordningen 15 till 30 hektar. Ljungpiparen övervintrar huvudsakligen i västra och sydvästra Europa.

Brushane (A151)

Det nordliga beståndet av brushane kräver tillgång på lämpliga häckningsmiljöer i form av våta myrmarker, framför allt relativt lågväxta, fuktiga till blöta gräs- och starrängar. Hanarna spelar på gemensam plats, ofta låga upphöjningar i terrängen. Under häckningen rör sig fåglarna inom cirka en kvadratkilometer. Övervintrar främst i Afrika.

Grönbena (A166)

Grönbenans lämpliga häckningsmiljöer utgörs av sankade stränder längs sjöar och vattendrag samt på fuktiga/våta gräs- eller starrbevuxna myrar. Arten kräver tillgång på öppet vatten och dyiga stränder. Grönbenan hävdar revir om cirka en till fem kvadratkilometer. Arten övervintrar i Afrika.

Smalnäbbad simsnäppa (A170)

Föda är mygglarver, små vattenlevande insekter och stora planktiska kräftdjur. Häckningsplatser är fisktomma fjällsjöar, myrgölar eller större flarkmyrar. Arten håller främst till i områden med vattenomflutna startuvor eller där starren bildar en gles bård ut mot öppet vatten. Under häckningen rör sig paret inom ett begränsat område runt boplatser. Övervintrar i Indiska oceanen, till stor del ute till havs.

Silvertärna (A194)

Behöver fiskrika sjöar och störningsfria häckningsplatser. För etablering av större kolonier krävs frånvaro av mink och räva. Under häckning födosöker de inom cirka 25 kvadratkilometer. Arten övervintrar i Afrika och Södra Ishavet.

Berguv (A215)

Födan utgörs av medelstora däggdjur (harar och råttor) och större fåglar. Häckningar konstateras allt oftare på marken bland stenblock, i gamla kråkbökar och i urban miljö. Hemområde är cirka 25 till 30 kvadratkilometer. Spridningen består av ungfåglar som söker sig nya revir. Berguven är en stannfågel som uppehåller sig i sitt hemområde året runt.

Hökuggla (A456)

Häcker i håligheter i träd, skorstensstubbar eller holkar. Boet läggs ofta i täta barr- eller blandskogsbestånd.

Kräver tillgång på öppna marker, bland annat hedar och myrar, för födosök. Föda är främst smågnagare men även småfågel. Under häckningen jagar arten över arealer i storleksordningen tre till tio kvadratkilometer. Är huvudsakligen stannfågel.

Slaguggla (A220)

För god häckningsframgång krävs höga gnagartätheter men äter även fåglar upp till en ringduvas storlek. Häcker i ihåliga träd, framförallt så kallade skorstensstubbar. Bristen på naturliga boplatser gör att en stor del av

beståndet numera häckar i specialuppsatta holkar. Etablerade par är mycket stationära. Arten häckar främst i gles barr- och blandskog i anslutning till lämpliga födosöksområden i form av öppen mark. Arten jagar över arealer i storleksordningen 5 till 12 kvadratkilometer. En ej riktad spridning av ungfåglar sker 5 till 70 kilometer från boplatsen.

Jorduggla (A222)

Föda är sork och andra smågnagare. Arten är knuten till områden med större sammanhängande ytor öppen mark. Exempel på vanliga häckningsmiljöer är myrar och hedar. Under häckningen jagar arten över arealer i storleksordningen 5 till 25 kvadratkilometer. Jordugglan övervintrar i västra och sydvästra Europa samt norra Afrika.

Kungsörn (A091)

Kungsörnens bytesdjur är mestadels däggdjur och fåglar i storleksklassen 0,5 till 5 kilo. Den bygger sitt bo på klippor/bergsbranter eller träd med grova sidogrenar. I Norrlands skogsland innebär det oftast tallar äldre än 200 år. Cirka hälften av den svenska kungsörnsstammen är beroende av tillgång till lämpliga boträd. Kungsörnen föredrar områden med låg störningsfrekvens från människor. De häckande örnarna är som mest störningskänsliga under januari–maj. Artens hemområde varierar mellan 75 till 200 kvadratkilometer beroende på bytestillgång. De köns mogna örnarna är i huvudsak stannfåglar, men de etablerade paren i Norrland drar sig åtminstone till en viss del söderut under december–februari. Ungfågeln rör sig över betydande områden under de första levnadsåren, men ytterst få lämnar landet. När de etablerar sig vid fyra till fem års ålder sker detta i allmänhet i närheten av födelseområdet.

Järpe (A104)

Järpen vill ha tät skog med föryngring av främst gran. Lövandelen är i regel minst tio procent. Hög markfuktighet, surdråg och alkärr gynnar arten. Viktig vinterföda är alknoppar, alhängen samt björkknopp. Är mycket stationär året om inom sitt revir (25 till 50 hektar). God tillgång på insekter är mycket viktig för kycklingarnas överlevnad.

Tjäder (A108)

Kräver stora sammanhängande varierade skogsområden med äldre talldominerade skogar (äter tallbarr och tallskott under vintern), gammal bärrik skog (b. är blåbärsris viktigt) och våtmarker (tuvull är viktig föda). Tillgång på proteinrika blad, blommor och frön avgör honans möjlighet att producera ägg. Våtmarker är dessutom en viktig biotop för kycklingarna, som under de första levnadsveckorna livnar sig på insekter. Arten är starkt traditionsbunden till speciella lekplatser. Tjädern är en stannfågel och rör sig normalt inom cirka 25 kvadratkilometer.

Pärluggla (A223)

Pärlugglans föda är främst olika smågnagare men även småfåglar. För god häckningsframgång krävs höga gnagartätheter och tillgång på lämpliga häckningsplatser. Häckar helst i hål av spillkråka. Bra bohål är en bristvara och hannarna försöker därför stanna året runt i häckningsreviret. Pärlugglan har svårt att komma åt sitt byte genom ett tjockt snötäcke vilket begränsar chansen till vinteröverlevnad. Arten häckar främst i äldre granskog, men förekommer i all slags

barrskog. Arten jagar över arealer i storleksordningen tre till tio kvadratkilometer. Pärflugan är huvudsakligen stannfågel, men vissa år sker flyttningsrörelser rum i september till november.

Gråspett (A234)

För Gråspetten är det viktigt med tillgång på lämpliga häckningsmiljöer i form av blandskogsbestånd och barrbestånd med rika inslag av grova lövträd och död lövved. Arten livnär sig till stor del på myror och andra marklevande insekter varför förekomsten av ljusöppna, solexponerade miljöer i skogen är mycket viktig. Historiskt sett har arten, liksom övriga hackspettar, gynnats av skogsbränder. Vinteröverlevnaden styrs av tillgång på områden med rik förekomst av död ved och vedlevande insekter vilket fungerar som alternativföda under vinterhalvåret. Gråspetten rör sig över tämligen stora områden under häckningstiden; flera undersökningar tyder på att det handlar om flera hundra ha stora områden. Den kan under vintern röra sig över mycket stora områden. Det finns uppgifter om födosöksområden på upp till 5 500 hektar.

Spillkråka (A236)

Spillkråkan behöver tillgång på lämplig föda i form av vedlevande insekter och myror. Födosöker ofta lågt på träd och stubbar m.m. Det är viktigt med tillgång på lämpliga häckningsplatser, främst i form av grov asp och tall. I stora delar av Norrland finns det brist på tillräckligt grova stammar Norrland där skogsbruket är mera intensivt och tillväxten sämre. För att spillkråkan skall häcka måste stamdiametern i brösthöjd överstiga 30 centimeter för asp och 40 centimeter för tall. Spillkråkan är något av en nyckelart i boreala och nemoboreala skogsekosystem genom att den årligen producerar ett stort antal bohål lämpliga för större hålhäckande fåglar och däggdjur som ej själva förmår mejsla ut sitt bo. Spillkråkan är en stannfågel som under sommarhalvåret i södra Sverige födosöker över arealer i storleksordningen 1 000 hektar. Vintertid rör sig arten över större områden.

Tretåig hackspett (A241)

Det är viktigt med tillgång på lämpliga häckningsmiljöer i form av skog med ett stort inslag av döda eller döende träd. Sverige hittar man den idag främst i barrskogsområdena i Norrland, huvudsakligen i olikåldrig naturgranskog med kontinuerlig förekomst av barkborreangripna träd och högstubbar och ofta i sumpskogar. Arten kan även förekomma i flera andra skogstyper så länge kraven på rik födotillgång i form av vedlevande insekter är tillgodosedda. Arten är specialist på barkborrar (både larver och vuxna individer) och är därmed mer rörlig än många andra hackspettar. Vintertid torde den dubbelögade bastborren (*Polygraphus poligraphus*) vara en mycket viktig födoresurs. Huvudsakligen en stannfågel som dock kan röra sig lite längre sträckor vintertid. Häckningsreviret är i storleksordningen 100 hektar.

Blåhake (A272)

Det är viktigt med tillgång till lämpliga häckningsmiljöer i form av fjällbjörkskog och områden med täta videsnår. Arten hävdar revir och rör sig då inom ett område i storleksordningen 1 ha. Blåhaken övervintrar i södra Asien. Skandinaviska blåhakar flyttar i mindre omfattning även till Afrika.

Orre (A409)

Orren är de öppna markernas skogshöna och häckar på hedar och mossar samt i tidiga successionsstadier efter kalhyggen och skogsbränder. I skärgårdsmiljö häckar arten på kala skär och öar och i fjälltrakterna kan den gå upp i fjällbjörkskogen. Liksom hos övriga skogshöns är god tillgång på insekter mycket viktig för kycklingarnas överlevnad.

Björkknoppar är en viktig diet under vinterhalvåret. Under sommarhalvåret är dieten mer varierad, men vegetabilier dominerar, bland annat är blåbärsblom en viktig komponent. Arten är en stannfågel och rör sig normalt inom ett hemområde i storleksordningen 25 till 75 kvadratkilometer.

Hotbild

Här beskrivs de viktigaste hoten vi idag känner till mot Natura 2000-området. Andra hot som idag är okända kan bli aktuella i framtiden liksom mer storskaliga och diffusa hot såsom till exempel klimatförändringar. Exempelvis skulle en global klimatförändring mot ett varmare klimat kunna ge kraftigt förändrad vegetation och artsammansättning. I föreliggande bevarandeplan har ingen hänsyn tagits till detta. Skulle ett sådant scenario bli verklighet får man i framtiden ta ställning till hur bevarandeplanen ska anpassas till det. Rogen är naturreservat och därmed har flera av hoten uppräknade nedan redan eliminerats.

Naturtyperna

De fjällnära ekosystemen är formade av ett kärvt klimat vilket innebär att det kan ta lång tid för naturen att återhämta sig efter mänskliga störningar.

Terrängkörning på barmark eller annan aktivitet som leder till omfattande markslitage är ett stort problem på många ställen i länet, inte minst i fjällen och de fjällnära områdena. Våtmarker är ofta särskilt känsliga eftersom spåren här kan fungera som diken och det tar ofta mycket lång tid innan naturen reparerat skadan.

Ett extensivt renbete är ofta en förutsättning för gynnsam bevarandestatus. Ett för hårt betetryck och för mycket tramp från renar liksom terrängkörning i samband med renskötseln kan emellertid innebära ett hot. Risken är störst i anslutning till renskötselaneläggningar och vid transportleder till anläggningarna.

Ett för omfattande turisttryck kan vara ett hot mot gynnsam bevarandestatus för delar av området och för vissa arter. Kanotpaddling och flygtrafik kan innebära störningar för djurlivet. Sjöarna inom Rogenområdet är populära för fiske och kanotning och detta utgör ett hot mot den trampkänsliga vegetationen. Detta är dock begränsat till stränderna, som på flera håll är omringade av väl upptrampade stigar kanaliserade till de iordningställda rastplatser som finns i naturreservatet.

Fiske kan även innebära ett hot om det riktas ensidigt mot vissa arter eller för hårt i förhållande till sjöns naturliga produktionsförmåga. Utsättning av främmande arter, eller fiskstammar kan ändra konkurrensförhållanden, sprida smitta och/eller orsaka genetisk kontaminering.

Andra hot:

- » Avsaknad av lämmelår
- » Brist på brand i skogar med brandhistorik.
- » Luftföroreningar och kvävenedfall kan förändra näringsstatus och artsammansättning.
- » All form av markavvattning eller annan påverkan på hydrologin.
- » Kalkning och gödning.
- » Stora virkesuttag är ovanligt i denna typ av områden men i är i förekommande fall ett hot.
- » Alla mänskliga ingrepp som innebär vandringshinder eller att vattendragets naturliga flödesdynamik förändras.
- » Inplantering av främmande arter.

Däggdjursarterna

LODJUR (1361) OCH JÄRV (1912)

Illegal jakt är det allvarligaste hotet mot både lodjur och järv. Rävskabb och trafik skördar även offer bland lodjuren. Järvbeståndet kan begränsas av födobrist på vintern.

UTTER (1355)

Höga halter av PCB har tidigare orsakat drastiska nedgångar av utterbeståndet i Sverige. Situationen på miljögiftsidan är dock förbättrad och under den senaste tioårsperioden har detta bl.a. medfört ett generellt sett ökande utterbestånd och en spridning in i tidigare uttertomma områden. Reglering av vattendrag och exploatering av strömsträckor är andra hot. Biltrafiken skördar årligen ett relativt stort antal uttrar vilket inte är försumbart med tanke på att det svenska beståndet fortfarande är relativt litet. Drunkning i fasta fiskeredskap är ett annat problem. Uttern är påfallande okänslig för störningar som är konstanta eller regelbundna och som inte direkt är riktade mot vattenbiotopen. Däremot, vid en oregelbunden störning (till exempel vid intensiv kanotpaddling vissa helger), visar uttrarna tecken på att bli störda.

Fågelarterna

SMÅLOM (A001)

Igenväxning av häckningstjärnar på grund av ökat kvävenedfall kan vara ett långsiktigt problem. Markavvattning och rensning i utloppet till häckningstjärnar medför att stränder och holmar får kanter och överhäng (lommarna kommer inte upp till boplatserna) och häckningsöar kan bli landfasta, vilket ökar risken för predation. Arten är känslig för mänsklig störning, främst orsakat av friluftsliv, på häckningslokalerna under maj till juli.

STORLOM (A002)

Största hotet är mänsklig störning på häckningslokalerna under främst maj genom exempelvis närgångna båtar, kanoter och fiskare. Andra problem utgörs av onaturliga vattenståndsvariationer till följd av regleringar. Inverkan av miljögifter kan inte uteslutas. En ökad risk för exponering av giftiga metaller kan finnas för lommar som söker föda i sura sjöar. Försurning leder även till utarmning av fiskbestånd och därmed minskat födounderslag. Sannolikt finns en ökad dödlighet på grund av användningen av nylonnät för fiske.

SÅNGSVAN (A038)

Ingen uppenbar hotbild finns för närvarande

BLÅ KÄRRHÖK (A082)

Försämrade tillgång på smågnagare och minskad areal av naturliga, fasta gräsmarker är exempel på hot.

FISKGJUSE (A094)

Då fiskgjusen häckar vid stränder och på öar utgör båttrafik, sportfiske, kanoting etcetera i boets närhet ett hot. Tidigare var klorerade kolväten ett stort hot. Nya miljögifter tillkommer som i framtiden kan bli ett hot. Försurning av sjöar kan medföra sämre födotillgång samt ökad exponering för giftiga metaller. Avverkning utan hänsyn till boträd/presumtiva boträd är ett annat hot.

STENFALK (A098)

Något direkt hot mot stenfalkens häckningsbiotoper i Norrland torde inte föreligga i dagens läge. Man bör dock vara uppmärksam på eventuella effekter på stenfalken orsakade av "nya" miljögifter.

KUNGSÖRN (A091)

Förföljelse och störning är troligen de största hoten mot arten. Det starkt utbyggda skogsvägnätet samt omfattande trafik med flyg och snöskoter har medfört att de flesta platser är lättåtkomliga för friluftslivet och därmed finns en ökad risk för störning (allvarligast från januari fram till mitten av maj). Störningen kan vara vandrare, skidåkare, skotertrafik, båttrafik (även kanoting), avverkningar, bergsklättrare etc. Försämrade tillgång på lämpliga byten kan innebära ett hot. Det kan bero på till exempel den fria småviltjakten i fjällvärlden eller på grund av biotopförändringar orsakade av skogsbruket. Brist på grova träd innebär svårigheter att hitta lämpliga boplatser. Det är inte ovanligt att örnar förolyckas av kraftledning och tåg. I framtiden kan eventuellt vindkraftsparker förorsaka dödsfall.

JÄRPE (A104) OCH TJÄDER (A108)

Något direkt hot mot arternas fortlevnad i Sverige finns ej. Båda arterna har dock missgynnats av skogsbruket. Allvarligast är förändringar på landskapsnivå, till exempel fragmentering och tillkomsten av stora arealer med barrmonokulturer som aldrig tillåts bli biologiskt mogna.

ORRE (A409)

Lövrika, luckiga och flerskiktade skogar har de senaste 50 åren blivit allt ovanligare genom skogsbrukets ändrade inriktning mot ensartade produktionsbarrskogar. Detta missgynnar orren som bl.a. är mycket beroende av björkens knoppar vintertid. Negativt för orren har även varit försvinnandet av skogsbetet, genom att skogen blivit allt tätare och därigenom allt sämre som födosökmiljö. De stora brandfält med efterföljande lövuppslag som förr med regelbundna intervall skapades i den boreala zonen, och som var mycket gynnsamt habitat för orren, saknas numera nästan helt eftersom naturliga bränder som regel snabbt blir släckta.

TRANA (A127), LJUNGPIPARE (A140) OCH BLÅHAKE (A272)

Inga direkta hot i Sverige mot arterna.

BRUSHANE (A151) OCH GRÖNBENA (A166)

Minskad hävd av raningar och silängar är ett hot. Uppväxande träd och buskar på goda häckningsmiljöer ger ökat predationstryck. Markavvattning är negativt. Markavvattning av myrmark ger ökad andel träd- och skogsbevuxen myr och därmed försämrade förhållanden.

SMALNÄBBAD SIMSNÄPPA (A170)

Spridning och utplantering av fisk i fjällområdena kan leda till att viktiga häckningsmiljöer förstörs för arter som är beroende av fiskfria vatten. Dikning i anslutning till myrar riskerar att påverka arten negativt.

SILVERTÄRNA (A194)

Båttrafik och friluftsliv kan lokalt innebära störningar. Igenväxning av öppna områden kan leda till att viktiga häckningsplatser försvinner. Miljögifter har negativa effekter på häckningsutfallet. Lokalt är förekomst av mink ett problem. Eventuell etablering av vindkraftverk vid kända kolonier kan vara ett framtida hot.

BERGUV (A215), SLAGUGGLA (A220), JORDUGGLA (A222), PÄRLUGGLA (A223) OCH HÖKUGGLA (A456)

För flertalet av ugglorna är ett skogsbruk som leder till brist på lämpliga boplatser ett stort problem. De uteblivna eller reducerade smågnagartopparna i Norrland har minskat det häckande beståndets storlek i norra Sverige. Nedläggning och igenplantering av tidigare öppen mark i skogsbygderna i kombination med minskad hävd av kvarvarande öppna marker gör att arealen lämplig häckningsmiljö minskar. Olovlig jakt och störningar vid bona leder till många misslyckade häckningar. Om man sätter upp slaguggleholkar bör man tänka på att slaguggla förmodligen prederar på pärluggla. Framförallt dör en del lappugglor och berguvar på grund av kollisioner med bilar, tåg och kraftledning. Illegal handel med fåglar och ägg förekommer. Störningar från bergsklättrare kan lokalt vara ett problem för berguv.

GRÅSPETT (A234), SPILLKRÅKA (A236) OCH TRETÅIG HACKSPETT (A241)

Det största hotet mot dessa tre hackspettsarter i Sverige är utarmningen av skogslandskapet. Allt intensivare skogsbruk med allt mindre arealer obrukad skog gör att livsrummet för hackspettsarterna krympt och fragmenterats oerhört kraftigt under den senare delen av 1900-talet. Den mest kritiska förändringen är minskningen av grova träd, död ved och grova lövträd. Även den omfattande dikningen av sumpskogar som skett under de senaste 50 åren har varit negativ. Gråspetten missgynnas av dagens tätare skogar. Eventuellt leder det ökade nedfallet av luftburet kväve och den därmed följande övergången från bärris till kruståtel på öppna ytor till minskad förekomst av myror och därmed sämre födotillgång för gråspetten.

Bevarandeåtgärder

Övergripande lagstiftning

Ett tillståndskrav har införts i Miljöbalken som innebär att det är förbjudet att utan tillstånd bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i Natura 2000-områden. Tillståndsplikten "fångar upp" såväl verksamheter och åtgärder som i övrigt regleras i Miljöbalken liksom de som regleras i annan lag. Förutsättningarna för att ge tillstånd anges i 7 Kap 28 b § och 29 §. Tillstånd får lämnas endast om verksamheten eller åtgärden inte kan skada de förtecknade naturtyperna i Natura 2000 området, eller där denna inte innebär en störning som på ett betydande sätt kan försvåra bevarandet i området av de arter som avses att skyddas.

Regionala miljömål

Riksdagen har beslutat om 15 övergripande miljömål. Länsstyrelsen har haft till uppgift att anpassa dessa till länets förhållanden. Föreliggande Natura 2000-område bidrar exempelvis till uppfyllandet av följande regionala mål:

- » Minskning av störningar på flora, fauna, renskötsel och för icke motorburen turism skall minska i hela fjällvärlden.
- » Livskraftiga självreproducerande, lokala fiskbestånd i fjällens sjöar och vattendrag skall bibehållas och stärkas.
- » Jämtlands län skall ha hållbara naturbetesmarker inom länets fjällområden.

Skydd

Hela Natura 2000-området Rogen är sedan år 1976 avsatt som naturreservat vilket torde vara ett lämpligt skydd även framledes.

Enligt föreskrifterna för naturreservatet är det exempelvis inte tillåtet att:

- » Uppföra byggnad.
- » Avverka skog.
- » Anlägga väg.
- » Anlägga campingplats eller annan anordning för turismen.
- » Köra i terräng med motordrivet fordon.
- » Skada växande eller döda, stående eller kullfallna träd och buskar och gräva upp växter eller ta bort mossor och lav.
- » Störa djurlivet.
- » Göra upp eld inom ett område kring sjöarna Bredåsjön, Rogen, Tandsjön, Abborrvikarna, Vingarna med fler. Undantag gäller för iordningsställda och anvisade platser. Vid uppgörande av eld på övriga delar av reservatet får endast lösa grenar på marken eller till reservatet medfört bränsle användas.
- » Utan Länsstyrelsens tillstånd landa med luftfarkost på mark, vatten eller is.
- » Utan Länsstyrelsens tillstånd framföra motorbåt eller annat motordrivet fartyg.
- » Framföra kanot, båt eller annat fartyg i sjöarna och vattendragen Myskelsjön – Övre Mysklan samt sjöarna Övre och Nedre Muggsjön och Urgtjärnarna.

- » Använda isborr som drivs av förbränningsmotor.
- » Införa levande fisk som bete vid fisk eller i annat sammanhang.
- » Medvetet uppehålla sig närmare myskoxar än 100 meter.

Fullständiga reservatsföreskrifter finns att läsa skötselplan för Rogens naturreservat.

Fridlysning

För ett antal arter gäller att det råder förbud att plocka, gräva upp eller på annat sätt ta bort eller skada vilt levande exemplar samt att ta bort eller skada frön eller andra delar. Vilka arter det gäller kan exempelvis hittas på hemsidan för Naturvårdsverket: www.naturvardsverket.se

Ingen negativ påverkan på hydrologin

All markavvattning eller andra åtgärder, inom eller utom Natura 2000-området, som kan riskera att påverka hydrologin i området negativt ska undvikas.

Terrängkörning

Terrängkörning med främst fyrhjuling är en ökande verksamhet som kan orsaka bestående skador på våtmarksvegetation i såväl fält- som bottenskikt. Spåren blir ofta en typ av diken. Det är därför viktigt att terrängkörningslagen (SFS 1975:1313) samt terrängkörningsförordningen (SFS 1978:594) efterlevs. Om det skulle visa sig att det trots detta uppstår skador behövs åtgärder för att begränsa körningens effekter såsom exempelvis:

- » Kanalisering till områden med låg känslighet och förstärkning av leder med högt slitage.
- » Information till markägare och aktörer inom skogsbruk, rennäring, jakt- och turism.

Flygtrafik

Idag råder landningsförbud vilket torde vara ett lämpligt skydd även framledes. Om flygtrafik trots detta skulle innebära ett hot mot gynnsam bevarandestatus bör även överflygningsförbud (inom ett visst avstånd från marken) övervägas.

Rennäring

Renbete är viktigt för att upprätthålla gynnsam bevarandestatus för vissa naturtyper. Samtidigt är det viktigt att rennäringen liksom andra näringar tar erforderlig naturvårdshänsyn, exempelvis genom lämpligt betestryck och et väl planerat anspråkstagande av berörda marker. Det är viktigt att Statens jordbruksverks föreskrifter om hänsyn till naturvårdens och kulturmiljövårdens intressen vid renskötsel efterlevs (SJVFS 1996:121). Exempelvis bör samernas rätt till husbehovshuggning i så stor utsträckning som möjligt ske utanför området. När det sker inom området bör det utformas som gallring av björk. Torrakor skall undvikas.

Jakt, fiske och övrigt friluftsliv

Områdets Natura 2000-status innebär inte några ytterligare begränsningar av jakt, fiske och friluftsliv jämfört med tidigare. Det är dock viktigt att jägare, fiskare och övriga människor idkande friluftsliv tar god hänsyn till växtlighet och djur- och fågelliv. För att minska störningarna kanaliseras friluftslivet enligt särskild skötselplan.

Åtgärdsprogram för hotade arter

Från och med 2004 och framåt görs ett nationellt arbete med åtgärdsprogram för hotade arter. Då området hyser några av dessa hotade arter, ska bevarandeplanen och därmed skötseln vid behov anpassas för att gynna dessa då respektive åtgärdsprogram är färdigt. För det här området gäller det arterna utter, lodjur, järv, kungsörn, slät tallkpuschongbagge och grov tallkpuschongbagge.

Skötsel

I huvudsak fri utveckling. Eventuellt bör naturvårdsbränning genomföras på delar av området för att gynna till exempel slät respektive grov tallkpuschongbagge.

Bevarandestatus idag

Området är otillräckligt undersökt varför vi inte med säkerhet kan säga vilken bevarandestatus området har idag. Nedan redovisas därför endast en preliminär bild.

Bedömd bevarandestatus för ingående naturtyper enligt art- och habitatdirektivet

För samtliga ingående naturtyper inom Natura 2000-området Rogen bedöms bevarandestatusen vara gynnsam.

Bedömd bevarandestatus för ingående arter enligt art- och habitatdirektivet

För de ingående arterna kan bevarandestatus inte bedömas på områdesnivå.

Bedömd bevarandestatus för ingående fågelarter enligt art- och habitatdirektivet

Det går inte att sätta en områdesspecifik bevarandestatus för de ingående fågelarterna som är utpekade för området. Merparten av arterna är flyttfåglar vilket betyder att faktorer utanför området också påverkar populationerna.

Bevarandestatus nationellt för ingående naturtyper

Ävjestrandsjöar (3130)

Naturtypen är liksom andra sjöar påverkade av humifiering, eutrofiering, försurning och reglering. Det som mest påtagligt förändrar enskilda objekt torde vara reglering och utjämnade vattenståndsvariationer eftersom igenväxning eller försumpning av strandzonen minskar förutsättningarna för den, för sjötypen, karaktäristiska vegetationen.

Alpina hedar (4060)

Status god. Naturtypen är vanligt förekommande i fjällområdet, främst i de låg- och mellanalpina bältena. Stora arealer är skyddade inom befintliga naturreservat och nationalparker.

Alpina silikatgräsmarker (6150)

Bevarandestatusen är god. Naturtypen är vanligt förekommande i fjällområdet. Stora arealer är skyddade inom befintliga naturreservat och nationalparker. Inga betydande arealer är idag utsatta för direkta hot pga. markförändring eller luftföroreningar.

Taiga (9010)

Denna mycket heterogena naturtyp finns spridd i hela den boreala delen av landet. De största arealerna finns i Norrlandslänen och där finns även mycket av de största naturvärdena. Sverige/Finland har ett särskilt ansvar för naturtypen inom EU. Historiskt sett är förlusten av västlig taiga mycket stor och endast några få procent återstår (cirka tre procent av 21 miljoner hektar) i boreal

region. Produktionsskogsbruket är det största hotet mot naturtypen och dess naturvärden. Bristen på död ved, gamla träd och brandfält leder till en utarmning av artstocken och utdöendet av arter ligger inte i fas med den kvarvarande arealen. Mycket tyder på att flera arter endast lever kvar i restpopulationer som kommer att dö ut inom en snar framtid. Det är därför av stor vikt att så mycket som möjligt av naturtypen undantas skogsbruket. Avsaknaden av brand är också ett problem för naturtypens naturliga dynamik och artinnehåll.

Fjällbjörkskog (9040)

Naturtypen dominerar den subalpina regionen i fjällvärlden, det vill säga övergångszonen mellan barrskog och kalfjäll, uppskattningsvis 1 160 000 hektar i landet. Det finns inget omedelbart hot idag. Den övervägande delen av fjällbjörkskogen utgörs av skogligt impediment, där skogsbruk i princip inte är tillåtet. Endast enstaka träd får fällas om naturmiljöns karaktär inte förändras därav. Det har heller inte varit någon betydande historisk förlust av naturtypen.

Åsbarrskogar (9060)

Barrskogar på rullstensåsar är inte en ovanlig naturtyp. Hur mycket som finns totalt är svårt att uppskatta, men områden med gammal skog som varit förskonade från slutavverkning eller täktverksamheter etcetera. är få. Naturtypen är i de flesta fall påverkad av skogsbruk, eftersom den ofta innehåller ekonomiskt värdefull tallskog. Den nationella statusen för denna naturtyp kan ändå sägas vara god med avseende på dess geologiska värden och de naturvärden som är förknippade med dessa.

Skogbevuxen myr (91D0)

Den totala arealen av naturtypen har minskat betydligt i landet under 1900-talet, både genom skogsbruk och genom markavvattning. En stor andel av naturtypens objekt har lokala skador i form av diken. Naturtypens utbredningsområde har inte minskat utan förekommer i hela landet, med tyngdpunkt på Norrlandslänen. Naturvärdet varierar beroende på graden av mänsklig påverkan. Det största hotet mot naturtypen utgörs fortfarande av skogsbruk, ändrad vattenregim, förändrad hydrologi samt torvutvinning. Uppskattad total areal av naturtypen i hela landet är cirka 2 000 000 hektar.

Bevarandestatus nationellt för ingående däggdjursarter

Utter (1355)

Utter finns utbredd i Norrland, stora delar av Svealand samt lokalt i Götaland. Optimala miljöer för arten är vatten som erbjuder riklig tillgång på lättfångad föda året runt och som har tillgång till platser där den kan vila ostört, föda upp ungar etcetera. Den alpina utterpopulationen har kontakt med den norska populationen som uppgår till i storleksordningen 20 000 djur, där de flesta dock finns vid kusten. Utter ökar i Sverige men det finns fortfarande stora tveksamheter vad gäller utterns reproduktionsframgång (Mia Bisther, Anna Roos, Thomas Sjöåsen, Oskar Norrgrann). Höga halter av "nya miljögifter" såsom PFOS och PBDE har uppmätts i uttrar och vad dessa halter innebär för arten har vi ännu ingen kontroll på. I Norge anses beståndet ha minskat med minst 30 procent 1996 till 2011 och

bedöms därför inte kunna påverka det svenska beståndet i positiv riktning. Antalet reproduktiva individer skattas till 1100 (900 till 1400). Antal reproducerande honor beräknas till 550 (450 till 700) vilket innebär $550 \times 2 = 1100$ (900 till 1400) könsmogna individer. Utbredningsområdets storlek (EOO) och förekomstarean (AOO) överskrider gränsvärdena för rödlistning. AOO grundar sig på antal reproducerande honor ggr 25 kvadratkilometer. Populationen är ökande. Arten har under de senaste 10 till 15 åren koloniserat nya områden i Götaland och Svealand. Beroende på vilka av de skattade värdena som används varierar bedömningen från Nära hotad (NT) till Sårbar (VU). Baserat på de troligaste värdena hamnar arten i kategorin Nära hotad (NT).

Lodjur (1361)

Lo, som är ett skogsdjur, finns i Norrland och Svealand samt lokalt men under spridning i Götaland. Sverige och Norge delar samma population och därmed ökar livskraften för delpopulationerna i respektive land. Åren 2009/2010 till 2012/2013 konstaterades genom inventeringar i medeltal 302 familjegrupper i Skandinavien, varav 231 i Sverige. Detta motsvarar 1 800 (1 400 till 2 200) individer i Skandinavien, varav 1 400 (1 100 till 1 600) i Sverige. Antalet könsmogna uppgår till 70 till 75 procent av totala antalet individer, dvs. ca 1250 i Skandinavien, varav knappt 1000 i Sverige. Inventeringen som genomfördes 2013/2014 resulterade i 750 till 950 individer (525 till 712 reproduktiva). Även om denna inventering inte blev tillfredsställande genomförd i vissa delar av landet så tyder allt på att antalet reproduktiva individer understiger 1000. Antalet reproduktiva individer skattas till 900 (800 till 1000). Utbredningsområdets storlek (EOO) och förekomstarean (AOO) överskrider gränsvärdena för rödlistning. Populationen minskar med mer än tio procent inom 15 (= tre generationer) år. Minskningen avser antalet reproduktiva individer (populationen var relativt stabil i början av seklet, men har minskat under senare tid - data från årliga lodjursinventeringar). De skattade värdena som bedömningen baserar sig på ligger alla inom intervallet för kategorin Sårbar (VU). Fortgående minskning förekommer i kombination med att antalet reproduktiva individer är lågt vilket gör att arten hamnar i kategorin Sårbar (VU).

Järv (1912)

Järv förekommer i fjällen och fjällnära områden samt på flera platser i Norrlands inland. Sverige delar populationen med Norge och därmed ökar livskraften för delpopulationerna i respektive land. Dock är delpopulationerna i nordligaste Norge och i sydvästra Norge genetiskt väl differentierade, vilket visar på ett begränsat genutbyte mellan dessa och den gemensamma norsk-svenska populationen. Antalet reproduktiva individer skattas till 400 (325 till 490). I medeltal uppgick den totala skandinaviska populationen till 1 060 individer 2010 till 2013, varav drygt 700 i Sverige. Andelen könsmogna av dessa är 50 till 60 procent, det vill säga cirka 580 i Skandinavien varav cirka 400 i Sverige. Utbredningsområdets storlek (EOO) och förekomstarean (AOO) överskrider gränsvärdena för rödlistning. AOO = 200 revir x 150 kvadratkilometer. Populationen är ökande. Även utbredningsområdet ökar. De skattade värdena som bedömningen baserar sig på ligger alla inom intervallet för kategorin Sårbar (VU).

Bevarandestatus nationellt för ingående fågelarter

Kungsörn (A091)

Antalet revir som är besatta av par eller ensamma örnar uppgår troligen till mellan 400 till 500. Häckningsframgången är god eller acceptabel i större delen av Norrlands skogsland. Inom stora delar av fjällerna och i det fjällnära skogslandet är dock reproduktionen mycket dålig och ett stort antal revir står outnyttjade. Kraftig förföljelse är konstaterad i jämtlands läns fjälltrakter. Orsaken till dålig föryngring i fjällerna kan även ha andra bidragande orsaker. Kungsörnen är rödlistad i Sverige, där den är placerad i kategorin Missgynnad (NT). Det europeiska häckfågelbeståndet uppgår till 5 000 till 6 000 par.

Pärluggla (A223)

Pärlugglan häckar i samtliga svenska län. Beståndet är som starkast i större sammanhängande barrskogsområden. Tätheterna avtar i det inre av Norrland, förmodligen främst på grund av klimatiska orsaker. Det häckande beståndets storlek varierar kraftigt mellan olika år beroende på smågnagartillgången. Under goda år handlar det om i storleksordningen 18 000 till 24 000 par, och under toppår om ännu mer – kanske uppemot 40 000 par.

Gråspett (A234)

Häckande bestånd av gråspett finns i hela norra Sverige. En grov uppskattning av beståndets storlek är 700 till 1 000 par. Detta motsvarar ungefär en procent av det samlade europeiska beståndet på cirka 100 000 par. Arten förekommer vida spritt i centrala och östra Europa med särskilt goda bestånd i Tyskland och Rumänien. Sedan mitten av 1970-talet har antalet observationer i Sverige av gråspett sakta men säkert ökat i antal.

Spillkråka (A236)

Spillkråkan häckar i samtliga svenska län, dock fåtaligt i Norrlands inland. Det svenska beståndet uppskattas till i storleksordningen 20 000 till 35 000 par. Detta motsvarar ungefär tio procent av det samlade europeiska beståndet på 200 000 till 265 000 par. Beståndet i södra Sverige förefaller vara tämligen stabilt. Utvecklingen i Norrlands inland är mera osäker, främst beroende på de låga tätheterna och att inventeringsunderlaget är väl litet.

Tretåig hackspett (A241)

Tretåig hackspett häckar regelbundet i mellersta och norra Sverige, men är numera ovanlig söder om den biologiska norrlandsgränsen. Det svenska beståndet beräknades vid mitten av 1990-talet till mellan 5 500 och 7 500 par, vilket utgör cirka tio procent av det samlade europeiska beståndet på knappt 60 000 par. Det svenska beståndet har minskat kraftigt under hela 1900-talet och i ökande takt efter 1950. Minskningen i de kustnära, av skogsbruk hårdast påverkade delarna av Norrland uppgår förmodligen till minst 80 procent. Som en följd av detta har tyngdpunkten i artens förekomst gradvis förskjutits allt längre in mot de klimatiskt mer utsatta och totalt sett mindre produktiva fjällnära skogsområdena. Tretåig hackspett är rödlistad i kategorin Sårbar (VU) i Sverige.

Blåhake (A272)

Blåhaken häckar med säkerhet i Dalarnas, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län. Det svenska beståndets storlek har uppskattats till mellan 140 000 och 180 000 par. Detta motsvarar cirka en femtedel av det samlade europeiska beståndet (undantaget Ryssland). Fjällhäckande arters populationsutveckling täcks mycket dåligt av den nationella miljöövervakningen, varför den storskaliga utvecklingen är okänd. Intensiva studier i Ammarnäsområdet (Västerbotten) tyder dock på ett tämligen stabilt bestånd.

Orre (A409)

Den svenska populationen har uppskattats till minst 170 000 par (1990-talets mitt). Orren häckar i samtliga län men saknas på Öland. Många uppgifter från Götaland och Svealand tyder på starkt minskande stammar under 1990-talet. Den svenska andelen av den europeiska populationen (inkl. europeiska Ryssland) är minst 20 procent.

Järpe (A104)

I Sverige finns drygt 100 000 par. Det beräknas utgöra cirka 17 procent av det europeiska beståndet utanför Ryssland.

Tjäder (A108)

I Sverige finns cirka 84 000 till 110 000 par. Starka minskningar har de senaste 30 åren registrerats i södra Sverige och lokalt i Norrland. Den svenska stammen utgör cirka tio procent av det europeiska beståndet (inklusive europeiska Ryssland).

Smålom (A001)

I Sverige finns 1 200 till 1 400 par, flest i Värmland-Bergslagen-Dalarna. Det europeiska beståndet (exklusive Grönland och Ryssland) beräknas till 6 000 till 11 700 par. Arten har under lång tid visat en negativ trend både i Europa och Nordamerika. Det verkar emellertid som om tillbakagången har avstannat i Sverige och att en viss återetablering har skett. Smålommen är rödlistad i Sverige, där den är placerad i kategorin Missgynnad (NT).

Storlom (A002)

Cirka 5 000 häckande par i landet. I södra Sverige är populationen stabil. Kunskapen om norrlandsbeståndets utveckling är mindre god. Det europeiska beståndet utanför Ryssland uppgår till 19 000 till 27 000 häckande par.

Sångsvan (A038)

Arten har under senare delen av 1900-talet expanderat kraftigt. Nu är den inte längre en utpräglad skygg ödemarksfågel. År 1997 beräknades den svenska populationen uppgå till 3 800 etablerade par, häckande i samtliga svenska län. Dessutom finns ett stort antal ej köns mogna fåglar. Den europeiska stammen utanför Ryssland uppgår till ca 8 000 par varav cirka 2 000 på Island, cirka 1 500 par i Finland och cirka 300 par i Norge.

Silvertärna (A194)

Silvertärnan häckar längs kusten samt Norrlands skogsland och fjällområden. Av Europas cirka 500 000 par finns cirka 20 000 par i Sverige. Arten har ökat kring Östersjön och Vänern. Lokalt har arten minskat på grund av minken.

Trana (A127)

Tranan har ökat markant i antal den senaste 20-årsperioden. Antalet häckande par torde uppgå till minst 15 000. De svenska tranorna utgör 20 till 38 procent av europapopulationen.

Ljungpipare (A140)

Det samlade svenska beståndet uppskattas till mellan 50 000 och 70 000 par varav närmare 90 procent finns i fjällen. Det europeiska beståndet beräknas till minst 500 000 par. I norra Sverige håller sig beståndet tämligen konstant.

Smalnäbbad simsnäppa (A170)

Större häckande bestånd finns i Dalarnas, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län. Det svenska beståndet uppskattas till 15 000 till 25 000 par. Totalt beräknas 65 000 till 95 000 par finnas i Europa utanför Ryssland.

Brushane (A151)

Det svenska beståndet har beräknats till cirka 57 000 par, varav de flesta i Norrland. Det europeiska beståndet har beräknats till drygt 100 000 par men det kan vara dubbelt så många. I norra Sverige är beståndet relativt stabilt.

Grönbena (A166)

Är vanlig i norra Sverige men har gått kraftigt tillbaka i södra Sverige. Det svenska beståndet uppskattas till minst 50 000 par. I Finland häckar cirka 200 000 par och i Norge cirka 20 000 par. I övriga häckar drygt 5 000 par.

Blå kärrhök (A082)

Det finns cirka 1 000 par i Sverige. Blå kärrhöken har minskat kraftigt i antal under de senaste årtiondena. Arten häckar i huvudsak i Västernorrland, Västerbotten och Norrbotten. Det europeiska beståndet uppgår till cirka 25 000 par. Blå kärrhöken är rödlistad i Sverige i kategorin Nära hotad (NT).

Fiskgjuse (A094)

Det svenska beståndet uppgår till 3 000 till 4 000 par. Populationen anses stabil, men i vissa områden förekommer minskningar. I ett europeiskt perspektiv har Sverige ett stort ansvar för denna art då cirka 35 procent häckar i landet.

Stenfalk (A098)

Det svenska beståndet uppgår till 4 000 till 6 000 par. Flertalet finns i lappmarkerna samt i Jämtlands och Dalarnas län. Undantaget Ryssland så beräknas den svenska stammen utgöra cirka 40 procent av den europeiska.

Berguv (A215)

Häcker i samtliga svenska län, dock fåtaligt i Norrlands inland. Antalet etablerade revir är cirka 600 till 700. Det motsvarar cirka fem procent av det europeiska beståndet. Sedan 1970-talet har berguven sakta ökat i antal. Nyetableringar sker runt om i landet. Rekryteringen är tämligen god. Berguven är placerad i rödlistekategorin Sårbar (VU).

Slaguggla (A220)

I Sverige finns cirka 2 700 par. I Sverige finns ungefär en fjärdedel av Europas slagugglor. Tack vare holkuppsättning har spridningsområdet ökat.

Jorduggla (A222)

I Sverige finns cirka 2 400 till 4 200 par, de flesta i Norrlands inland och fjälltrakter. Beståndet har de senaste 20 åren troligen halverats. Dåliga år finns det inte cirka 10 000 par i Europa.

Pärluggla (A223)

Tätheterna avtar i inre Norrland. Beståndets storlek varierar kraftigt, under goda år cirka 20 000 par. I Nordeuropa finns förmodligen mer än 30 000 par under dåliga år. I Centraleuropa finns drygt 10 000 par.

Hökuggla (A456)

I Europa finns arten endast i Skandinavien med cirka 5 000 till 15 000 par. På grund av de senaste årtiondenas uteblivna eller reducerade smånagartoppar är det tveksamt om det svenska beståndet nu kan överskrida 1 000 par under toppår.

Uppföljning

Området bör uppföljas kontinuerligt för att upprätthålla en långsiktigt gynnsam bevarandestatus för utpekade arter och naturtyper samt för att kunna utvärdera områdets bevarandeåtgärder och behov av ytterligare åtgärder. I de fall området inte har något formellt skydd är fortlöpande uppföljning av bevarandetillståndet prioriterat.

Om särskilda skötselåtgärder har specificerats för Natura 2000-området bör uppföljning ske med jämna intervall utgående från tidpunkten för senaste åtgärd. Även verksamheter eller åtgärder som sker i anslutning till Natura 2000-området kan ha en negativ inverkan på de ingående naturvärdena i området, och kan därmed vara skäl för ytterligare uppföljning.

Litteratur

Eide, W. (red.). (2014). Arter och naturtyper i habitatdirektivet – bevarandestatus i Sverige 2013. Uppsala: Artdatabanken SLU.

Naturvårdsenheten. (2006). Bevarandeplan för Natura 2000-område Rogen SE0720033. Östersund: Länsstyrelsen Jämtlands Län.

Naturvårdsverket. (2003). Natura 2000 i Sverige, Handbok med allmänna råd. Stockholm: Handbok 2003:9.

Länsstyrelsen Jämtlands län. Skötselplan Rogens naturreservat, 1993-02-01, diarienummer 231-8091-91.

Naturvårdsverkets art- och naturtypsvisa vägledningar för Natura 2000. www.naturvardsverket.se

Läs mer om Natura 2000:

Naturvårdsverkets hemsida
<http://www.naturvardsverket.se>

Länsstyrelsen Jämtlands läns hemsida
<http://www.lansstyrelsen.se/Jamtland>

Länstyrelsen Jämtlands län

Postadress: 831 86 Östersund
Besöksadress: Residensgränd 7
Telefon: 010-225 30 00
jamtland@lansstyrelsen.se
www.lansstyrelsen.se/jamtland